

GRÓDZIENSKI KURIER POLSKI

Orzechowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
Administracja " 10-1 i 4-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

Nr 126 Rok I.
GRODNO
sobota 6 grudnia 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ strony 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Obrady plenarne Sejmiku Grodzieńskiego

(Grodno, 2 grudnia 1924 r.)

Wrażenia i uwagi. Za czas swego pobytu w Grodnie, po raz pierwszy miałem zaszczyt być obecnym na obradach plenum Sejmiku Grodzieńskiego, którego otwarcie nastąpiło dopiero jesienią r. 1923. Jest to zatem jeden z najmłodszych samorządów powiatowych w Rzeczypospolitej.

Skład Sejmiku stanowił 52 osoby (ani jednej kobiety), obecnie zaś liczy 50 członków, z powodu ustąpienia dwóch dymisjonowanych wójtów. Wymagane ustawowo quorum zwyczajnie stanowi liczbę 25 (połowa składu) dla spraw większej wagi (jak zaciąganie pożyczek i in.) wymagana jest obecność 2/3 składu Sejmiku.

Na zebraniu plenarnym w dniu 2 grudnia r. b., rozpoczętym o g. 10.45 m., przybyło 42 delegatów. Wśród nieobecnych zwracało uwagę absentowanie się gminy Wielko-Brzostowickiej, której obaj delegaci pp. Jaczewicz i Alpert byli nie obecni. Niektórzy z członków utrzymywali, że powodem tej manifestacyjnej nieobecności, jest—bliska już chwila wyłączenia gm. Wielko-Brzostowickiej z pow. Grodzieńskiego i przyłączenia jej do pow. Wołkowyskiego, —zasłoni informatorzy twierdzili, że powodem tej nieobecności jest —ostry konflikt Rady Gminnej Wielko-Brzostowickiej z Zarządem Gminnym i Starostwem. Konflikt ten znalazł charakterystyczne —jak na stosunki samorządowe —rozwiązanie, bo... w Sądzie Pokoju w Krykach, przed którym na ławie oskarżonych znalazła się Rada Gminna in corpore... Ale wróćmy do Sejmiku...

Muszę przyznać, że Pan Starosta, jako Przewodniczący Sejmiku, prowadził obrady z łatwością i znajomością psychologii większości panów delegatów Sejmiku. Ciężar obrad polegał na tem, że Sejmik Grodzieński należy do tych nielicznych (a może i jedynych) w Rzeczypospolitej, w którym brak opozycji w obradach plenarnych, czyni takowe monotonnymi i wykluczającymi szeregową dyskusję. Wszystkie zatem sprawy porządku dziennego przechodziły gładko, o ile uzyskiwały należyte i przychylnie oświadczenie Pana Starosty. Rzecz tedy można bez przesady, że głosowano „automatycznie”. Stąd też i dla sprawodawcy małe pole do popisu... z braku materiału interesującego...

Dyskusja nad budżetem

Abym uczynić jednak zadość swo-

im obowiązkom zawodowym, zaznaczyć muszę, że dyskusja nad preliminarzem budżetowym zawierała kilka poważnych momentów, nacechowanych troską nie tylko o interesy danej gminy, czy powiatu, lecz wnikała również głęboko w interesy państwa.

Nie brakło jednak i humoru, wywołanego zabawnymi incydentami, na szczęście kończącymi się ku ogólnemu zadowoleniu —wzajemnym wyjaśnieniem kwestji fałszywie pojętych. Humor i satyra jednak nikomu krzywdy nie uczyniła, a skoro satyra uchodzi nawet w tragedji, przeto i Sejmikowi naszemu ujmę żadnej nie czyni, owszem świadczy o nim dobrze, jako o zespole, złożonym z ludzi żywych i naturalnych...

Z mówców najbardziej uczuciowo i z właściwym sobie temperamentem przemawiał p. Leonowicz, ale mimo swego wpływowego stanowiska —członka wydziału powiatowego—nie zdołał przekonać plenum o konieczności kupna samochodu, jako środka lokomocji, tańszego w XX wieku niż lokomocja końska... Nie zdołał... bo Pan Starosta krótko i rzeczowo powiedział, że trzeba czekać. Był więc Pan Starosta, w tym wypadku, typowym przedstawicielem oszczędnościowej polityki Kancelarza Skarbu Grabskiego. Niepowodzenie „z automobilem” wynagradza p. L. w zupełności sukces, osiągnięty w przyjęciu przez Sejmik, po gorących przemówieniach p. Leonowicza uchwały zwracającej się z prośbą do Rządu o pożyczkę —w wysokości 150.000 złotych na budowę szkół w powiecie.

Pan Inspektor Szulc, w właściwej sobie formie —dobrodusznego dowcipu, wolał uzyskać od Sejmiku coś bardziej realnego... niż pożądana pożyczka od Rządu — obronił zatem wniosek wstawienia do preliminarza pożyczki 50 tysięcy złotych. Dzięki czemu szkolnictwo powszechne uzyska od Sejmiku zł. 50.000 —50.000 (zapomogi rządowej, przewidzianej w ustawie) — 37.500 pożyczki od Rządu (75% kwoty uchwalonej przez Samorząd, jak głosi ustawa) = 137.500. Mało to, bardzo mało, ale rok za rokiem postępując naprzód —osiągniemy cel: przymusowej i powszechnej oświaty!

Z politycznych akcentów obrad zanotowałem dwa: domagania się del. z Indury p. Polaczka i del. z Krynek p. Szlapaka (przedstawiciele żydowskiej) —przyśpieszenia koncesji na prywatne szkoły żydowskie,

oraz litwini—delegaci z gm. Marcinkańskiej, prosili o nominowanie nauczycieli, znających język litewski. Wnioski te, Pan Starosta i Pan Inspektor Szkolny przyrzekli jaknajprędziej załatwić przychylnie. Żadnych wniosków o „szkoły białoruskie” lub „rosyjskie” nie było.

Pod koniec obrad dłuższą dyskusję wywołała kwestja budowy dróg i mostów, atoli po szczegółowych wyjaśnieniach p. inż. Hermana i na wniosek p. Leonowicza sprawę przekazano Wydziałowi dla sporządzenia planowego projektu naprawy starych i budowy nowych dróg, z nadmienieniem, że Gminy nadeszła do W-łu konkretne wnioski projekcyjne. Ohy tylko jak najprędziej...

Wreszcie, po przydługim referacie p. Inspektora Szkolnego, zakrojonym raczej na „małe exposé”, Sejmik przyjął preliminarz budżetowy na r. 1925. Dla cyfrowego omówienia budżetu poświęcimy specjalny artykuł w następnym numerze. Ico jeszcze najważniejsze, to fakt, że Sejmik uchwalił pożyczkę budżetową 2.400 zł. na utrzymanie szofera i kupno smarów?... Bo nie było sprzeciwu Panu Starosty, —zaś samochód kupi z własnych funduszy p. Inspektora Szkolnego Szulca. Tak, czy inaczej, wszystko się skrupi na „nauczycielstwie”, które teraz musi się mieć na baczności... gdyż nie zna ani dnia... ani godziny... kiedy do Krynek, Brzostowicy, Skidla lub Kamionki—wpadnie zruinowana i niebezpieczna inspekcja... Miejcie się zatem na baczności! Żart na stronę, a przyznać muszę, że dzięki inicjatywie, energii i pracy p. Inspektora Szkolnego Szulca, remont i budowa szkół, przy poparciu Samorządu i Starostwa, posuwa się naprzód. Dość jednak tych złośliwych uwag i wrażeń drażliwych, bo i tak przejąć musimy wreszcie do

Porządku dziennego obrad Sejmiku:

1) Przyjęcie protokołu poprzedniego posiedzenia; 2) Zaakceptowanie uchwał W-łu powiatowego; 3) Wybory Komisji Rewizyjnej; 4) Zwolnienie sołtysów od podatków komunalnych i 5) Budżet na rok 1925. Pierwszy i drugi punkt przyjęto bez dyskusji i jednogłośnie. Dotyczące uchwały W-łu powiat. stanowią: o redukcji rejonów sanitarnych w powiecie z powodu odmowy województwa zatwierdzenia podatku szpitalnego, —pozostał tylko jeden rejon przy T-wie Czerw. —Krzyża w Grodnie dla gmin podmiejskich; o przejęciu przez Sejmik szpitali epidemicznych w Krykach i Skidlu;

o podwyższeniu podatków od przedmiotów zbytku, jak: samochodów, broni myśliwskiej i in.; o wydzierżawieniu ośrodka z maj. Czeszczełłany, gm. Hoża, celem prowadzenia łącznego gospodarstwa doświadczalnego przy fermie „Grandzioze”.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano: p. Burmistrza Grodzieńskiego z Drukińsk—30 gł., p. Matuka z gm. Hożańskiej—24 gł., p. Antoniego Petelczyca z gm. Indurskiej—21 gł., p. Antoni Jaczewicz z W. Brzostowicy otrzymał głosów 20 i na wniosek posła Łaszkiwicza został przyjęty jako zastępca członka K. R. Odpadli w głosowaniu: p. Chmielewski ze Skidla 11 gł. i p. Sańkowski Aleksander, 8 gł. Nie przyjęli postawionych kandydatur p. Carewicz z Krynek i p. de Lacy, jako członek W-łu pow.

Uchwałę Sejmiku ex re rewizyjacji ksiąg ludności z Rosji zamieściliśmy in extenso we wczorajszym numerze.

Ożywione rozprawy wywołała kwestja „zwolnienia sołtysów od podatków komunalnych”. Jeden z delegatów—drobny rolnik p. Kisielewski, utrzymywał, że „zwolnienie te wywoła nieporozumienia i niezadowolenia w gromadach wiejskich” del. Tołłoczko, słusznie zaznaczył, że urząd sołtysa jest „jako z wyboru publiczny i na rok tylko, dziś ten jutro drugi”, przeto wypowiedział się przeciwko zwolnieniu; tak samo p. Kundzicz i p. Carewicz z Krynek. W głosowaniu wypowiedział się przeciw—5, za—znaczna większość (nie obliczano).

W ten sposób zwolniono od podatków komunalnych 497 sołtysów; wg. wyjaśnień p. Starosty, przeciętny podatek komunalny na osobę wynosi 50 zł., gromada wiejska liczy przeciętnie 50-60 osób. Powyższa uchwała ze względów zasadniczych—naszem zdaniem—jest niedopuszczalną i nosi w sobie zarodek niebezpiecznych precedensów na przyszłość, jak również odbija się deprymująco na nieuspokojoną masę podatników, nie mówiąc już o tem iż obniża godność obywatelską urzędu sołtysa—jako symbolu kooperacji rządowo-samorządowej. Ponieważ sołtysi z mocy ustawy pełnią swe trudne i uciążliwe obowiązki bezpłatnie, przeto otrzymane beneficje w formie zwolnienia sołtysów od podatków komunalnych, posiadają charakter zapłaty z cudzej kieszeni. Bodaj, czy nie bardziej szczęśliwi będą „opodatkowani podsoltysi” niż „zwolnieni sołtysi”. Nie należy nigdy tworzyć źródła do incydentów i zawiści, tymbardziej za 1,60 zł. miesięcznie... „Nie uchodzi”... Jutro o preliminarzu.

Veritas.

TEATR MIEJSKI. Dnia 10 grudnia 1924 r. godz. 8.30 wiecz.

jedyny występ przed wyjazdem do Ameryki

8-mio letniego śpiewaka

Miszy Aleksandrowicza

Bilety już są do nabycia w księgarni Iberskiego.

KRONIKA

Teatr Miejski

Możemy się podzielić z czytelnikami miłą wiadomością, ulubieniec grodzieńskiej publiczności p. Piotr Orłowski został zaangażowany do naszego teatru i przybył już do naszego miasta. Wystąpi prawdopodobnie w najbliższej premierze. Kadry naszego zespołu powiększone zostały również o dawną naszą znajomą p. Janinę Warden.

Dyrekcja dbała o urozmaicenie repertuaru zamierza wystawić kilka sztuk ze śpiewami i tańcami.

Jednym z najbliższych wodewilów będzie „Szalona dziewczyna”. Dyr. Skąpski zdołał pozyskać na szereg występów znakomitego artystę Teatru Narodowego p. Józefa Węgrzynę, który wystąpi w szeregu swoich kreacji w Grodnie i Białymstoku.

Jutro w niedzielę „Jeńcy” Rydla.

Zmiana siedziby Komisji Odwoławczej

Komisja Odwoławcza do spraw osadnictwa wojskowego została przeniesiona z Brześcia nad Bugiem do Warszawy, plac Dąbrowskiego № 5, gmach Ministerstwa Reform Rolnych.

Wielka Loteria Fantowa

Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej urzęduje w niedzielę, dnia 7 grudnia r. b. o godz. 3 p.p. w domu Podoficera ul. Saperów wielką Loterię Fantową, na której dużo cennych fantów: krowa, świnię, kury i t. d.

Podczas loterii przygrywać będzie orkiestra wojskowa.

Tania—Ładna—Mocna

bieliznę męską można nabyć tylko w Spółdzielni Wojskowej ulica Dominikańska, № 1 Sprzedaż hurtowa i detaliczna dla wszystkich 4—30

Inteligentna panna potrzebna 5-letniego chłopczyka. Zgłaszać się 3—4 Nowa 4 m. 4 2—2

Siostra miłosierdzia

z długoletnią praktyką, studentka medycyny, może przyjąć dyżur przy chorych. Robi zastrzyki, masaże i t. d. Dzielnia 4. Kreń.

Odgłosy z prowincji

(kor. wł.)

Józef Orzy

W № 119 „Nadnieński Kurjer” w koresp. z Jezior, był omawiany incydent, związany z wynajmem sali „Ogniska Kolejowego”—Polska „Imcica”.

Obecnie, z przyjemnością zaznaczamy, że strony pertraktujące doszły do porozumienia na podstawie ustępstw, poczynionych przez „Imcicę” na rzecz Amatorskiego Zespołu Dramat. Osadników, któremu wynajęto salę na „Obchód Listopadowy” za cenę zł. 20, t. j. niższą o 50% od żądanej pierwotnie.

A więc ku zadowoleniu miejscowego społeczeństwa, przykry ten incydent został zlikwidowany.

A. P.

Dr. med. H. BRYZMAN

choroby skórne i wenerycz.

Leczenie lampą kwarcową

Przyjmuje od 9—10 i od 4—7 Grodno, ul. Hołwera 2. Tel. 202

Czytajcie „Nadnieński Kurjer Polski”

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. gruzdzień

Wielka loteria fantowa

na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej

odbędzie się w dniu 7 b. m. w niedzielę. Mnóstwo wartościowych fantów między innymi żywe.

!!! W niedzielę wszyscy na loterię!!!

CUKIER-KRYSTAŁ

wyprzedaje się resztę workami na święta. Cena niska.

Wiadomość w Banku Wileńskim od 9-ej do 3-ej.

Zarówki Osram

Dobra praca wykonasz tylko przy dobrym oświetleniu. Dobre, niejaskrawe światło wielokrotnie się opłaca.

Nitra

„O czym się nie mówi”
a o czym się krzyżyc
powinno
randes-vous w „Lirze”

Uwagze P. T. bezpośrednich konsumentów!

Uwzględniając wielokrotne życzenia W. P. Odbiorców prowincjonalnych, którzy przekonali się osobiście o niskich cenach i wysokim gatunku prowadzonych przez firmę naszą artykułów z pierwszego źródła, Zarząd Spółki naszej postanowił, na wzór zagranicy, wysyłać wszelkie żądane według naszego cennika towary w detalicznych ilościach przesyłkami pocztowymi bezpośrednio konsumentom przy pobraniu należności za zaliczeniem pocztowym. Towar wysyłać będziemy pierwszej jakości, a ceny liczone będą dzienne plus własny koszt opakowania i przesyłki. Cenniki wysyłamy na żądanie. W. Panów Odbiorców, nam nieznanych, prosimy przy nadsyłaniu zamówień wpłacać na nasz rachunek № 605 w P. K. O. najmniej 5 złp. zaliczki

Kuryluk i Bobrowski, Sp. Akc.

Warszawa, 1-sze Hale Mirowskie.

Polecamy w wyborowych gatunkach krajowe i zagraniczne:

Kawior, sardynki, ryby, śledzie, sery, konserwy, towary kolonjalne (i świąteczne), tłuszcze, owoce, cukry, spirytualje etc.

Kino

LIRA

D Z I Ś

Ból spieniewieranej
Hanbę prostytutki
Utrąki gniebionej
Trwogę tropionej
Wstyd zhanbionej
Niewolę więzionej
Potęgę uczucia
Czar miłości
Tkliwość serca

Ukazuje w całej pełni wielki sensacyjny i erotyczny film:

O CZEM SIĘ NIE MÓWI

W roli głównej JADWIGA SMOSARSKA i Kaz. JUSTIAN

Czystość duszy
Urok młodości
Jasność „Poranka”
Słodczy kochającej
Wesołość Beztroskiej
Oddanie Rozkochanej
Promiennosc
Szczęśliwej

Kino

Saturn

D Z I Ś

premiera

ZAPŁAĆ,
ale nie pieniędzmi...

feralne słowa, powiedziane przez parobka do córki dziedzica Słowa, które zaważyły na jej losie i stały się czynem do obrazu

„Tragedja zniesławionej”

W rolach głównych
w 6 aktach krajowej
wytwórni „Kino” w
Warszawie.

W rolach głównych:
primadonna teatru polskiego w Wilnie
Z. Jaroszevska
Antoni Piekarski,
M. Maszyński, M. Waszyński i inni.
Powiększona orkiestra